تأمّلی در کارکرد های واژه های «عفت و شرم» در دیوان «بهار» به عنوان شاخصه هایی از سبک زندگی اسلامی

رسول بهنام[۱]، هوشنگ قدسی[۲]

۱–استادیار گروه علوم انسانی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید رجایی ارومیه

۲–عضو علمی گروه علوم انسانی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید رجایی ارومیه

چکیده

یکی از مهمترین فرازهای سفر رهبر انقلاب اسلامی به استان خراسان شمالی را باید طرح بحث شاخصه های «سبک زندگی اسلامی» دانست. می توان ادعا نمود که به دلایلی از جمله رویکرد تبیین دینی این فراز در کشور، به طور عام و نبود منابعی برای توجیه بهتر و بیشتر آن از نظر انواع علوم به طور خاص، نه منبع خاصی برای آن می توان در کشور یافت و نه در دانشگاهی می توان عنوان نمود که آن تدریس می شود. از این رو ضرورت مطالعات بین رشته ای در این خصوص به عنوان یک نیاز باید مد نظر بوده و لازم است از منظر ادبیات نیز به شاخصه های آن یعنی سبک زندگی اسلامی پرداخته شود. « عفت و شرم و حیا» واژه هایی هستند که ضمن یادآوری بحث عفاف و حجاب در دین به نوعی از شاخصه های سبک زندگی اسلامی بشمار آمده و در اشعار شاعران فارسی گوی به وفور کاربرد دارند. ملک الشعرای بهار یکی از شاعران مشهور معاصر در دوره مشروطیت می باشد که چند سالی هم در منصب وزارت فرهنگ بوده است. بررسی کارکرد های این واژه ها در دیوان شعری ایشان هدف این مطالعه بوده و با روش توصیفی و تحلیلی ضمن استخراج ابیات مربوط در این مورد و آن ها تحلیل و کدگذاری شده اند. این مطالعه نشان داد که با وجود ویژگی های خاص این دوره از جمله کشف حجاب رضاخانی و غرب گرایی و غرب زدگی و ... ایشان در لزوم رعایت پاکدامنی و عفاف ابیات مناسبی سروده اند که می توان آن ها را به نوعی در توجیه غیر مستقیم سبک زندگی اسلامی ع دانست.

کلیدواژه: عفت، شرم، سبک زندگی، اسلامی